

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam

259. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1932. évi november 12

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helyiségekben, ahol a kihordás, nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

KOMMUNISTA PUCCSKISÉRLET SVÁJCBAN

Az amerikai szerepcsere

A demokrata Franklin Roosevelt megsemmisítő győzelme a republikánus Herbert Hoover fölött valósággal felforgatta a nagy amerikai Unió politikai életét. A jenkiik ugyanis ezuttal kegyetlenül szakítottak a régi, 60-70 esztendőös hagyományokkal, amelyek eddig csak kivételesen engedték uralomra a demokratákat. A rabszolgák felszabadításának jel-szavával végbement, Észak és Dél közötti polgárháboru óta csupán kétszeri megszakítással, folytonosan a republikánusok, az északi ipari és pénztőke képviselői voltak uralmon. Demokrata elnök csak olyankor vonult be a washingtoni Fehér Házba, amikor rendkívüli helyzet állott elő s az elégedetlenség — szétépve a republikánus fegyelmet, — alkalmi többséget adott a második pártnak, a déli demokratáknak, az egykori agráriusoknak. Mert az amerikai polgárnak mindmáig sem igen adatott meg, hogy több párt között választhasson. A harmadik nagy párt, amelynek a szükségét pedig úgy a gazdák, mint a munkásság a háboru óta erősen érzi, még nem alakult ki, ha csak a válság valószínű tovább-mélyülése össze nem hozza a kis farmerekből és egy a szocialista, mint a kommunista érzelmi munkásságból. Ennek azonban ma is sok a gátlása.

Akkora diadalt, mint most Rooseveltt, sohasem aratott demokrata elnökjelölt. Woodrow Wilson annak köszönhetette megválasztását, hogy 1912-ben, mint 1916-ban, hogy a republikánusok meghasonlottak egymás között s két jelöltet léptettek fel. Érdekes, hogy ez a viaszly fenyegette az alkalommal a demokratákat is, mert a pártban belüli jelölés során Rooseveltnak eredetileg nem sikerült megkapnia a szükséges szavazatmennyiséget. Hoover négy évvel ezelőtti elnökjelöltje, a katolikus Alfred Smith, miután látta, hogy az ő újabb jelölésének kevés az esélye, azzal vetett gáncot Rooseveltnak, hogy Garnert nyomultatta előtérbe. Csak Hearst-nak, az amerikai sajtókirálynak, aki az Unióban megjelenő lapok és folyóiratok több, mint egyharmadát tartja kezében, sikerült megoldania a demokrata jelölés nehéz problémáját azzal, hogy visszalejtette Al. Smith-t s rávette Rooseveltt támogatására, Garnert pedig alelnöknek jelöltette. Így helyreállt a demokrata egység s Roosevelt jelöltsége a Hearst-sajtó és az exportra utalt trösztök erőfeszítésével nemcsak a La Follette szenátor vezetésével álló farmereket (legalább öt millió szavazatot, ennyit kaptak ugyanis 1924-ben, amikor La Follette is jelöltette magát), nyerte meg, hanem a republikánusok jelentékeny balszárnyát is.

Hoover politikája a republikánus pártban tömörült szélsőségesen konzervatív amerikai nagytőke érdekeit fejezte ki, amelyek főleg az autarkikus védvám-rendszerben látták továbbra is a válság ellenszerét. Munkanélküliségéről, a farmerek valóban hathatós megsegítéséről és a betételek, meg a kiskészvények felkarolásáról Hoover csak immel-ámmal akart hallani, holott a munkanélküliek száma 12-15 millió között mozog, a gazdák és kis-magánzók, a rentier-k pedig tönkrementek a mezőgazdasági és bank-krach következtében. Ráadásul Hoover elkövette azt a hibát, hogy katonasággal üzette ki Washingtonból Hurley nevű belügyminiszter útján a hadviselőket, akik jogos járandóságukat követelték. Mindez most irgalmatlanul megbosszulta magát.

A demokrata párt politikája hajlékonyabb és szabadlelvűbb, már csak azért is, mert újabbban a déli és nyugati gazdáknak, ültetvényeseknek és nagyvárosoknak, elsősorban Newyork lakosságának, valamint azoknak a trösztöknek vált a képviselőjévé, amelyek a

Románia hajlandó felvenni a közvetlen tárgyalásokat Oroszországgal

Cadere és Titulescu tanácskozásai

Bukarest, november 10

Az orosz-román szerződés ügye, illetve a szerződés megkötésére irányuló közvetlen tárgyalások kérdése annyiára előrehaladt állapotban van, hogy a belső viharok most már elülhetnek. A francia és lengyel diplomácia eléggé előkészítette a talait arra, hogy Titulescu részánia magát a közvetlen tárgyalások felvételére s így régi román hagyomány szerint a belpolitikai élet most már elcsendesül a kérdéssel kapcsolatban és várakozási álláspont-ra helyezkedik.

Cadere itthon
A végre hivatalos csatlakozás nélkül is itthon tartózkodó Cadere varsói követ tegnap délelőtt hosszú és bizalmas tanácskozást folytatott Titulescuvall. Valószínűleg arról volt szó, a varsói követ és a külügyminiszter között, hogy vajon Cadere a történetek után vállalja-e a közvetlen tárgyalások folytatását, amire Titulescunak szükség volt.

sége volna, vagy pedig tartja a haragot s ebben az esetben Titulescunak Cezianuhoz kell fordulnia.

A döntéssel kapcsolatban még nincs, Cadere azonban csütörtökön délután Maniuvall tárgyal, majd Színájába utazott a királvhoz. Ez azt is jelentheti, hogy kapacitálni próbálják, de azt is, hogy bucsuzkodó körúton van s egy kitüntetéssel befejezte ezelőre a diplomáciai karrierjét.

Bukarestben csak annyi az újság ezzel a kérdéssel kapcsolatban. A többi jelentéseket már a külföldi sajtóirodák továbbították.

A félhivatalos Gazeta Polska című lengyel lap rendkívül érdekes cikkben foglalkozik az orosz-román szerződés ügyével. A lap csodálkozik azon, hogy az ügy nem Bukarestben, hanem Varsóban eredményezett minisztertanácsot. Mi ennek a

logikus magyarázata, ha egváltalan Lengyelország egy pillanatra sem tagadja, hogy nagy barátság fűzi Romániához. Ennek már számos szerződés-kötéssel adott kifejezést s a kötött szerződéseket pontosan be is tartotta. Azt is elismeri Lengyelország, hogy neki is érdeke a román-orosz szerződés megkötése, viszont nem mulaszthatja el kihangsúlyozni, hogy

ez a szerződés végeredményében mégis csak Románia ügye, mint ahogy annak idején Lengyelország ügye volt inkább, a lengyel-orosz szerződés megkötése.

Lengyelországnak óhajtania kell, hogy Románia is megkötse a szerződést s miután ennek egyedüli lehetősége most már a közvetlen tárgyalás. Románia tárgyaljon közvetlenül. Érthetetlen és furcsa, hogy Románia akadékoskodása miatt a lengyel külügyminisztert kellett kicserélni, amikor sokkal egyszerűbb, természetesebb és logikusabb lett volna, ha a román külügyminiszter hagyja el a helyét, illetve adja át olyan politikusnak, aki nem ítözik a közvetlen tárgyalásoktól.

Varsó jelenti azt is, hogy a lengyel kormány kérte Románia hozzájárulását Arcezesky rigai lengyel követnek bukaresti követté való kinevezéséhez. A román külügyminisztérium megadta a hozzájárulást.

MOSZKVBÓL JELENTIK:

Dejean tábornok moszkvai francia követ Párisból jövet megérkezett Moszkvába és érintkezésbe lépett Litvinov külügyi népbiztossal. Dejean az orosz-román tárgyalások ügyéről tett jelentést Litvinovnak s hivatalosan is közölte, hogy a román kormány Párisba juttatott közlése szerint Románia hajlandó felvenni a közvetlen tárgyalásokat a Szovjetszövetséggel. Litvinov

ság enyhítésére, másrészt a távolkeleti problémák megoldása terén. Ebből a szempontból igen figyelemreméltó máris az a hír, hogy Franciaország és Olaszország közeledése washingtoni óhajra történik.

Altalában ugyan azt lehet mondani, hogy az amerikaiánusok a november 8-iki elnökválasztáson valóban inkább csak Hoover ellen és nem Roosevelttel szemben szavaztak, mégis kétségtelen, hogy a Fehér Ház új urának mozgékonyabb lesz a politikája, úgy belső, mint külső vonatkozásban. Erre nem csupán nagy győzelme kötelezi, hanem számottevő mértékben az is, hogy a szocialisták és kommunisták ezuttal csaknem megtízszerezték négy évvel ezelőtti szavazataik számát. A szo-

Litvinov kijelentette, hogy orosz részről hasonlóan meg van a hajlandóság a tárgyalásokra. Színhelyül Varsót ajánlja s kéri, hogy Románia haladéktalanul közölje a besszarábiai kérdésben való pontosan megfogalmazott álláspontját.

BUDAPESTRŐL JELENTIK:

Maniu román miniszterelnök szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Magyarországi bukaresti követét. A kihallgatásról egyik fél sem adott ki hivatalos közlést.

Új rendszer a nyugdíjak fizetésénél

Bukarest, november 10

A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy 1933. december 1-től kezdődőleg fővárosi nyugdíjasokat ne a pénzügyigazgatóságon, hanem a kerületi adóhivataloknál fizessék ki.

A rendelkezést a nyugdíjasok kívánságára adták ki.

Fokozottabb takarékos-ságra kényszerítik a középiskolákat

Bukarest, november 10

A közoktatásügyi minisztérium körrendeletét intézett a középiskolai igazgatókhoz, akiket felszólított arra, hogy három napon belül pontos kimutatást készítsenek az intézetnél dolgozó oktató, adminisztratív és szolgazemélyzetről. A kimutatásra a közoktatásügyi minisztérium költségvetésének előkészítésével kapcsolatban van sürgős szükség. A rendelet célja nyilvánvaló: a minisztérium fokozottabb takarékos-ságra akarja kényszeríteni a középiskolákat.

cialista Norman Thomas és a kommunista William Foster elnökjelöltek s különösen utóbbi, sokkal többet profitáltak a széles tömegek elkeseredéséből, mint Roosevelt. Erre vonatkozólag még nincsenek pontos adatok, de a szocialistáknak közel másfél, a kommunistáknak pedig jó másfélmilliónyi szavazatra volt komoly kilátásuk az előző elnökválasztás idején elért negyedmillió, illetőleg ötmillió szavazattal szemben. Szóval, mégis kinővőben van a nagy amerikai baloldali párt s ez a körülmény egyik fontos tényezője az amerikai politika szükségszerű megélénkülésének, ami természetesen nem marad kilátások nélkül az egész világpolitikában.

Fegyveres harc a katonaság és munkásság között a „béke városában”

Hivatalos jelentés szerint 10 halottja és rengeteg sebesültje van a küzdelemnek

A véres harc előzményei és magyarázata

Bukarest, november 10.

Ma reggel bejutott ide az első jelentés arról, hogy Genfnek, a világ legbékésebb városának véres éjszakája volt. Az első jelentésben mindössze arról volt szó, hogy valamilyen politikai ülés kapcsán a svájci egyesült szocialisták és kommunisták összevették valamilyen konzervatív csoporttal, ma délig azonban kibontakozott a tegnapi éjszaka teljes képe, amely odamutat, hogy Genfben ez alkalommal több történt.

Teroszerűen és tudatosan előkészített forradalmi megmozdulás volt tegnap éjszaka Genfben, amellyel a kivonult katonaság sem bírt és amely a fellépést

rendőrhatalósági intézkedések ellenére továbbra is lángol.

Genfben a pillanatban is ropognak a gépfegyverek.

A hangulat a sortűzek ellenére sem nyugodott le és azzal, hogy a mozgalom vezetőit most bebörtönözik, úgy látszik, a svájci szövetség-tanácsi kormány a legrosszabb taktikát követi.

Az erőszakra erőszakos eszközökkel adott válasz még jobban elmérgesíti a helyzetet és így nem lehet tudni, hogy a dolgok hova fejlődnek.

A tegnapi éjszakai és mai eseményekről az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

dott a feldühödött tömeggel elboldogulni.

A katonaság mindenekelőtt elzárta az utcákat, de az atmoszféra egyre fenyegetőbb és fenyegetőbb lett.

A tömeg előbb csak szidalmazta a kivonult katonaságot, majd nekirohant és palósságos kézitusa fejlődött ki.

Ebben a „sturm”-ban ismét a tömeg győzött, amely elszedte a katonák fegyvereit olyképpen, hogy borsot szórtak a katonák szemébe, akik így védekezni nem tudtak és kinyuktak elütrtek, hogy a tömeg lefegyverezze őket.

Ebben a harcban úgy a katonaság, mint a polgárság részéről egyelőre csak kisebb sebesülések történtek. Ennek a harcnak mindössze egy tiszt az áldozata, akit egy robosztus magas forradalmár ököllel egyszerűen leütött.

A katonaság lefegyverzése után újabb két század katonaság jelent meg a helyszínen, amely előbb „békés” eszközökkel, kardlappal és puskatussal szeretne volna az utcát megtisztítani és a tömeget visszavonulásra bírni.

Több mint egy óráig tartott ez a kötélyhúzás. A katonaság a testével megrohmozta a tömeget, de eredménytelenül. Majd a tömeg rohmozta meg a katonaságot, de eredményt szintén nem ért el.

Megszólal a gépfegyver

Az utcan a tömeg két pártra szakadt. Az egyik párt, az Union National emberei, összeütköztek az egyesült szocialista és kommunista csoportokkal és mert a rendőrség nem hagyta, hogy kölcsönösen elégtételt vegyenek maguknak, mindkét frakció — megverte a rendőrséget.

A rendőrség megfutamodása után katonaság vonult ki, de a katonaság sem tudta megfutamítani.

Az utcan a tömeg két pártra szakadt. Az egyik párt, az Union National emberei, összeütköztek az egyesült szocialista és kommunista csoportokkal és mert a rendőrség nem hagyta, hogy kölcsönösen elégtételt vegyenek maguknak, mindkét frakció — megverte a rendőrséget.

A rendőrség megfutamodása után katonaság vonult ki, de a katonaság sem tudta megfutamítani.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Szemtanuk állítása szerint az egyik ház ablakából ekkor egy anarchista lövöldözni kezdett, amit a tömeg jeiadásnak vett és ugyancsak lövöldözésbe csapott.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Szemtanuk állítása szerint az egyik ház ablakából ekkor egy anarchista lövöldözni kezdett, amit a tömeg jeiadásnak vett és ugyancsak lövöldözésbe csapott.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Szemtanuk állítása szerint az egyik ház ablakából ekkor egy anarchista lövöldözni kezdett, amit a tömeg jeiadásnak vett és ugyancsak lövöldözésbe csapott.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Szemtanuk állítása szerint az egyik ház ablakából ekkor egy anarchista lövöldözni kezdett, amit a tömeg jeiadásnak vett és ugyancsak lövöldözésbe csapott.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Szemtanuk állítása szerint az egyik ház ablakából ekkor egy anarchista lövöldözni kezdett, amit a tömeg jeiadásnak vett és ugyancsak lövöldözésbe csapott.

Az első egynehány „gurtu” után tíz halott és hatvanöt sebesült maradt a csataterén.

A rettenet csak egy pillanatra tartott. A megfélemlített tömegben Niccol képviselő és körje csoportosult társai rágyújtottak az Internacionáléra és a munkásforradalom hangjait mellett újabb nekirohadtak a katonaságnak.

Nagyon természetes, hogy most a Svájcba menekült teaurált vagyonok,

akárhogyan is végződjék a kommunista-puccs, fejeszett menekülésbe kezdenek és láthatóan eliramlik Genfből és Svájcba, ha ugyan a szövetség-tanács nem lesz kénytelen olyan intézkedéseket tenni, hogy az állam vagyoni biztonságának szempontjából is az ott fekvő vagyonok kivándorlását megakadályozza.

Sebesültek a billiárd asztal tetején

Ma délelőtti jelentések arról számolnak be, hogy az éjszaka folyamán Lebet kommunista képviselő az utcán a fellázított tömeg előtt beszédet mondott, amelyben nyíltan hangoztatta, hogy ennek az összeütközésnek a világforradalmat kell kiérlelnie.

Lebet képviselő hangoztatta, hogy a szocialistákat és a kommunistákat most már senki sem választhatja el, az összefogás megtörtént és szilárdul megpecsételt és éppen ezért a kommun 15 éves fordulóján időszerű, hogy a genfi kommunistaállamot is megvalósíthassák.

Egyébként még ma délelőtt is tart a harc. Az utcákon állandó a fegyverroport.

A lakosság és a hatóság attól félnek, hogy az óvintézkedések ellenére is a harc még a mai nap folyamán is fellángol és ez esetben nem lehet tudni, hogy milyen lesz annak kimenetele.

A sebesülteket még az éjszaka folyamán bevonszolták a kávéházakba és ott billiárdasztalok tetején helyezték el őket. Ma reggel azután megkezdődött a rendes mentőszolgálat, amely a sebesülteket kórházba szállítja.

Egyes utcákban ma délelőtt nagyobb összeütközések voltak, amelyekkel szemben a hatóság a változatosság kedvéért a tüzoltókat vezényelte ki. Hídeg zuhannal harcolnak a pillanatban a felkelők ellen, akik azonban szívesen elmentálnak.

Niccol letartóztatják

Genf, november 10.

Késő délután érkezett jelentések szerint az éjszaka hat nagyon súlyosan sebesült tüntetőt szállítottak a kórházba, akik közül egy ma meghalt. A többi öt haldoklik, de életbenmaradásukhoz kevés a remény.

Ma délelőtt az államtanács elfogató parancsot adott ki Trousset kommunista képviselő ellen. Arról, hogy a letartóztatás meg is történt volna, eddig még jelentésünk nincs.

Genfben az izgalom a tetőpontra hágott. Különösen megerősödött a pesszimista hangulat s már csak azért is, mert

ma délelőtt Genfben érkezett hírek szerint a genfi eseményekkel egyidőben Lausanneban is kitört az utcai harcok.

Erre az egyidejűsége tekintettel most már mindenki tisztán látja, hogy ez az összeütközés nem egy politikai gyűlés kirobbanása volt, hanem tervezett és megvalósított állampuccs.

Ma délután egyébként lakásán Niccol képviselőt is letartóztatták. Niccol képviselő éppen fiúdt, amikor a rendőrség és katonaság emberei megjelentek nála és felmutatták az elővezetési parancsot. A képviselő kibívó hangon válaszolt a letartóztatási parancsra és nem volt hajlandó a hatósági személyeket követni, mire azok erőszakot alkalmaztak és Niccolt elhurcolták.

Niccol ellen az állam biztonságának megsértése és lázadás címén indul meg az eljárás.

Genfben a pillanatban meg vannak győződve arról, hogy a munkásság kikiáltja az általános sztrájkot. A rendőrség és katonaság természetesen permanenciában van.

Nagyvárad izgatottan várja Stelian Popescu vasárnapi gyűlését

Nagyvárad, november 10

Jelentette a B. L., hogy az antirevizionista mozgalom vezetői nagy határozottak, hogy legközelebbi propagandagyűléseiket Nagyváradon tartják meg. Ennek a gyűlésnek vasárnap kellene lefolyjni.

Nagyvárad izgatottan várja az antirevizionista gyűlés napját, mert még jól emlékszik a néhány évvel ezelőtt ugyan csak Nagyváradon lefolyt diák-kongresszusra, amely alkalommal zsinagógákat dúltak fel és üzleteket romboltak össze a kongresszusról hazautazó diákok.

NOVEMBER 12.

A CSODÁS
PUDER

Capitolo: KRAFFT & HERBERTH
DROGERIABAN. BRASSÓ.

UFA
sláger

Premier
november
11-én

QUICK

Premier
az egész
országban!

UFA
sláger

Lilian Harvey, Hans Albers az Astra-Apollo-Mozgóban, Brassó

Sokkal nagyobb Hoover veresége, mint ahogy az első jelentések megállapították

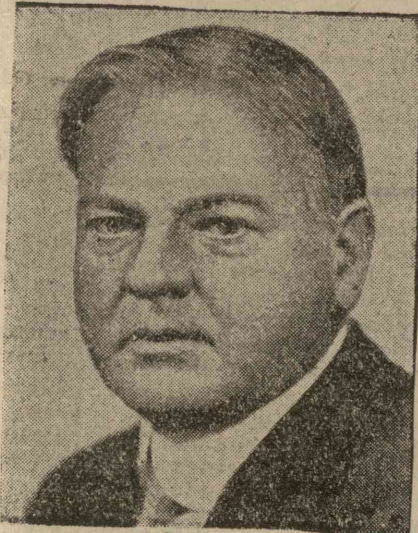
531 elektorból csak 59 Hoover párti, Hoover még megbízatásának lezárta előtt visszalép?

Washington, november 10.

A keddi elnökválasztási küzdelemben a republikánus és száraz Hoover tudvaleg olyan súlyos vereséget szenvedett, amely páratlanul áll az Északamerikai Egyesült Államok történelmében. Amíg tegnap a nem hivatalos választási eredmény szerint úgy tudtuk, hogy az 531 elektorból Hoover mindössze hetvennyolcat kapott, addig a végleges és ma érkezett hivatalos jelentés arról számol be, hogy Hoover még ennél is katasztrofálisabb kudarcot szenvedett.

A választás hivatalos lezárása után ugyan-

HOOVER,

a bukott elnök.

is megállapították, hogy az 531 elektor közül 472 Roosevelt-párti, s csupán 59 híve Hoover eddigi elnöknek.

Ami a szavazatarányt illeti, ez jóval kedvezőbb ugyan Hoover javára, de nem változtat a helyzeten. Rooseveltre összesen 14,627.000 választó adta le szavazatát, Hoover pedig 10,705.000 voksot kapott. Ez a szembevető aránytalanság a szavazatok és az elnökválasztó elektorok száma között, azzal magyarázható, hogy azokban a körzetekben, amelyekben a relatív többséget a demokrata elektor nyerte, a többi szavazatok teljesen veszendőbe mentek.

Hoover, a bukott elnök, a jövő héten tanácskozássra hívta össze pártja vezetőit.

Azt a kérdést akarja velük megvitatni, hogy ne lépjen-e vissza előbb hivatalából, amennyiben az alkotmány értelmében csak a jövő március negyedikén kellene győztes elnöknek, a demokrata Rooseveltnek átadni.

Politikai körökben azt hiszik, hogy Hoover még a jövő hét folyamán lemond az elnökségről s ebben az esetben helyébe vagy Curtis eddigi alelnök, vagy — ami még valószínűbb — az új elnök, Roosevelt lép. Hoover ugyanis állítólag módot akar adni utódjának arra, hogy mielőbb megkezdhesse programja megvalósítását.

BIZAKODÓ HANGULAT

A Fehér Házbeli rezsimváltozással kapcsolatban meglehetősen reménysek éledtek fel az amerikai közvéleményben s azt várják, hogy Rooseveltnek sikerüljön fog

Fehér fogak: Chlorodont

legalább a tavaszra valamelyes gazdasági fellendülést előidéznie.

Az elnökválasztással egyidejűleg ujitotta meg az Unió népe a képviselőházat és a szenátus egy részét is. A kongresszusnak nevezett amerikai parlamentnek ebben a két házában eddig is demokrata többség volt már, ami emlékeztetesen nem egyszer nehézségeket okozott Hoovernek. Magától értetődően most a parlament is tulnyomó demokrata többséget mutat fel.

Az ujonnan választott százharmincyolc képviselő közül százhat demokrata

és csak harmincegy republikánus, a szenátusban viszont negyvennégy új demokrata és harminchárom republikánus került be.

Miután az ujonnan választott képviselők és szenátorok abszolút többsége ellensége az al-

koholtalomnak, valószínűnek tartják, hogy a kongresszus abban az esetben, ha Hoover elnök mégsem lépne vissza mandátumának március elején bekövetkező lejártá előtt, nem várják be Roosevelttől új elnök hivatalbalépését, hanem

még a kongresszus decemberi ülésén módosítják az úgynevezett „volstead” törvényt, amely a jelenlegi szigorú alkoholtilalmat bevezette.

A módosító törvény meg fogja engedni a másfél százalékos alkoholtartalmú sör szabad gyártását és forgalomba hozatalát. Később megengedik a borászatok is s fokozatosan szabaddá teszik a szeszkereskedelmet. Roosevelt elnök híveinek körében úgy tudják, hogy adót fog kivetni a szeszes italokra és ebből mintegy háromszázmillió dollárnyi rendkívüli évi jövedelmet remél.

Madgearu petroleum-monopollal fenyeget

Párisban megtudták egyezni a termelők, de Bukarestben nem

Bukarest, november 10

Madgearu ma bejelentette, hogy a petroleum termékek taxáját reorganizálni fogják. E bejelentés szerint új rendszert kell bevezetni a petroleumtermékek ellenőrzésénél, mert a petroleum elosztásánál és eladásánál súlyos visszaélések vannak, melyek során az államot milliókkal megkárosítják. Amennyiben — mondja a Madgearu-féle előterjesztés — ez az új rendszer sem vezetne eredményre és a visszaélések nem szűnnek meg, kénytelen lesz az állam a petroleum forgalombahozatalát saját kezelésbe átvinni és annak eladását monopolizálni.

Ennek a hivatalos bejelentésnek hátteré nagyon érdekes kombinációkra ad al-

kalmat. Mint ismeretes, a párisi egyezmény alkalmával a romániai nagy termelők megállapodtak abban, hogy elfogadják a párisi feltételeket, tudomásul veszik azt a kontingenst, amelyben Párisban megállapodtak és egymás között meg is csinálták azt a kulcsot, amely szerint ebben a kontingensben osztozni fognak. A külföldi eladást illetően tehát teljes a megegyezés.

de nem tudtak megegyezni a belföldi piacot illetően.

Valószínűnek kell tehát tartani, hogy a belföldi piacon előállott egyenetlenséget akarja Madgearu megegyezésre kényszeríteni, amikor a belföldi piac monopolizálásával fenyeget.

Fiat iusticia aut pereat mundus

Jogtanárok jogvitája a bíróság előtt

Nagyvárad, november 10.

Négy éve is elmúlt annak, hogy Motulescu jogakadémiai tanár kérelmet adott be a nagyváradi jogakadémiai rektorátushoz és azt követelte, hogy bizonyos aktákat szolgáltatassanak ki neki, mert szüksége van azokra. A kérelemben Motulescu meg is indokolta, hogy azért van ezekre az aktákra szüksége, mert bizonyítékokat akar produkálni Bogdan Jonescu professzorral szemben. Bogdan Jonescu ugyanis, mint dékán, — Motulescu szerint a legkülönbözőbb visszaéléseket követte el és ezt akarta ellenfele bizonyítani.

Motulescu állítása szerint Bogdan róla hamis jelentéseket küldött a minisztéri-

umba azért, hogy az ő véglegesítését megakadályozza és azért, hogy az ő helyét Mosoiu Tibériuval töltesse be. Mosoiu ajánlotta is a miniszternek kinevezésre, holott Motulescu szerint Mosoiu akkor még tanulmányait sem végezte el és így még nem lehetett jogakadémiai tanár.

A kérvényben előadta még Motulescu, hogy liberális pártpolitikai szempontból indította ellene ezt a hajszát és párthűségéből Mosoiu tábornok fiát akarta az ő helyére kineveztetni.

Ebben a kényes ügyben ma tartott tárgyalást a nagyváradi törvényszék, amely előtt Motulescu kijelentette, hogy Bogdan Jonescu Kolozsvárt, Csernoviczban és Jasiban a vizsgáin megbukott és így

HOGYAN REAGÁLNAK EURÓPÁBAN?

Európában vegyes érzelmekkel fogadták a demokraták és Roosevelt hatalmas győzelmének hírért.

A francia sajtó messzemenő reményeket fűz Roosevelt ismert szabadelvűségéhez. Azt hiszi, hogy azt a jelentékeny közeledést, amelyet Norman Davis amerikai megbízott a leszerelési kérdésben Franciaország és az Unió között létrehozott, az új elnök politikája szoros együttműködéssé fogja fejleszteni.

Németországban hivatalos körök nem nagyon örülnek Roosevelt diadalának és mélyen sajnálják Hoovernek a Fehér Házból való távozását. Németország ugyanis messzemenőn hálás Hoovernek a múlt év júniusában életbe léptetett moratóriumáért, amely a jövételi kérdésnek Lausanneban történt végleges rendezéséhez vezetett. Ezen kívül a Hoover-kormányzat több alkalommal nagy eredménnyel támogatta a német követeléseket.

Ezzel szemben azt hiszik, hogy a demokrata párt uralma és nemzetközi politikája kevésbé fog kedvezni a német érdekeknek, bár gazdasági szempontból az amerikai vámtarifa mérséklése révén a német kibitel növekedésére lehet számítani.

Másrészt politikai körök azt tartják, hogy az új francia leszerelési és biztonsági tervet Roosevelt részéről jóval erősebb támogatásban fog részesülni, mint amelyet Hoover szánt neki.

Kínában, Nankingban és Sanghaiban viszont meglehetősen örömmel néznek az új elnök működése elé, annál is inkább, mert Roosevelt tudvalegőleg alapos ismerője a távolkeleti kérdésnek és bizonyosra veszik, hogy Japánnal szemben erőlyesen védelmébe fogja venni a kínai érdekeket.

nem tudja megérteni, hogy meri az ilyen ember az ő munkásságát kritika tárgyává tenni.

Mindkét fél újabb tanúkat jelentett be ebben az ügyben és így a törvényszék a tárgyalás folytatását a jövő hét szerdájára halasztotta.

Elhalasztották a temesvári vasúti szerencsétlenség tárgyalását

Temesvár, november 10

A temesvári vasúti szerencsétlenséggel kapcsolatos bűnügyi tárgyalás folytatását a törvényszék a jövő hét szerdájára napolta el, mert a vizsgálat adatainak kiegészítése vált szükségessé. Csermák András vasúti őr, a vádlott védője utján zsabadlábrahelyezését kérte az ítélet kimondásáig, a kérés azonban a bíróság visszautasította.

Tartsa meg
HAJÁT EREDETI
SZÓKESEGÉBEN

már az ő kedvéért is!

Ne hanyagolja el magát! Ő az első, aki észreveszi, ha haja megfoltosodott. Hisz Ön nagyon jól tudja, hogy a szőke haj finom struktúrája különleges ápolást igényel. Őja tehát a Robert-féle NURBLOND, a szőke nők különleges shampoojával. Ez megakadályozza a haj megfoltosodását és a már elszíntelenedett, vagy megfoltosított szőke hajnak visszaadja eredeti, világos aranyfényét. NURBLOND (Csakaszőke) nem tartalmaz festőanyagot, sem hennát és mentes a szódától és minden káros alkotórésztől. Milliós amerikai asszony és már sokszázezer európai szőke nő használja a Robert-féle NURBLOND-t a legnagyobb eredménnyel. Mindenütt kapható. Próbálja meg ma ki. Kérjen kifejezetten

**ROBERT-féle
NURBLOND**-ot.

Ez a szőke hajnak legrégibb és legelterjedtebb speciális shampooja a világ minden országában. Óvakodjék az utánzatoktól. Romániai vezérképviselő: Krafft & Herberth, Piata Libertatii 7, Brasov.

Beszélgetés Jouhaux francia munkásvezérrel, aki kiverekedte a munkanélküliség problémájának nemzetközi orvoslását

Drámai jelenet a genfi Rue du Mat Blanc munkaközvetítőjében — Legelőször Közép-Európa népeinek helyzetén fog enyhíteni a közmunkák megindulása — Az általános „puhítás”-nak szánt genfi szakértői értekezlet meghiusulása után, nagyon is kérdéses, vajon egyáltalán sikerül-e a világgazdasági konferencia?

Genf, november 10.

A genfi leszerelési palotában Paul-Boncour francia hadügyminiszter sovány, összezsugorodott alakja, hófehér feje körül csaptak fel ezuttal a szenvedély magas-raszukó hullámai. Igen, ezek a franciák tehetséges emberek, Franciaország jeleníti a legnagyobb népszövetségi hatalmat, óriási szárazföldi hadseregével, dus aranykészetével és ha a franciák belevágják valamibe a fejszéjüket, nos, hát akkor ők bizonyára tudják, hogy miért teszik?

Jelenleg éppen a franciák azok, akik egyre feltünőbb hévvel kezdik szorgalmazni, egyre nagyobb körben kezdik követelni a munkanélküliség problémájának nemzetközi téren való orvoslását. Pedig a francia nem szentimentális.

Jelenleg annyira elharapóztak már a bajok, hogy a fenyegető rém, a „chomage” itt kopogtat már a svájci polgár ajtaján s ha az egyoldalú hivatalnok, a feleselő testi munkás és bolti alkalmazott kicsöppen egyszer a jó meleg állásából, lehetetlen, hogy valahova még befészkelje magát...

Felkerestem Léon Jouhaux francia munkásvezér, a szociáldemokrata pártszervezet teljhatalmu irányítóját, aki már esztendőik óta sürgeti az európai munkanélküliség problémájának intézményes megoldását.

A furcsa luciferi arc egy terebélyesedő francia bourgeois-ba oltva, a mindennapi elkeseredett hadakozása után, amelyet hol a patronokkal, hol odahaza Cachin-ekkel, hol meg a kormányával folytat, itt Genfben, meglehetősen nagy népszerűségnek örvend.

— Monsieur Jouhaux, most hogy a munkanélküliség kérdése újból foglalkoztatja a világ közgazdászait Genfben és az Ön kezdeményezésére a gazdasági világkonferencia napirendjére tűzték a közmunkák ügyének elősegítését, szeretném az Ön véleményét hallani a munkanélküliségről...

— Egyéni véleményemet? Dehiszen én nem egyéni véleményt, hanem a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal követeléseit terjesztettem a gazdasági világkonferenciát előkészítő bizottság elé. S most már csak arról van szó — mosolyog a Lucifer-arc, — hogy a zárt és titkos tárgyalások, amelyek pillanatnyi állásáról természetesen nem fecseghetek a nyilvánosság előtt, engedékenyebb és emberibb szellemben folynak tovább és hogy

egyáltalán sor kerüljön a londoni konferenciára.

Kis szünet és Jouhaux vidáman folytatja:

— Egyelőre meg kell elégednünk, ha a különböző országok álláspontját a világviság orvoslási módjait illetően közelebb hozhatjuk egymáshoz.

— Hogyan látja a munkanélküliség helyzetét?

Komoran mozdul most meg a kecskeszakáll.

— Jól tudom, hogy a munkanélküliség csak egy lángpiros pipacs és hogy ez ki- virulhatott, nagyon rossz, sikkossá kellett válnia alattunk a talajnak. Mi hát a baj? A modern racionalis termelés és ipari berendezkedés, mezőgazdasági termelési rendszerek arányában

az emberiség gyomra nem tudott telhettelenné válni, nem tudta magába gyomozni mindazt, amit a gépek eléje ontanak.

— Tudja, Uram, mit jelent az pénzben kifejezve, micsoda veszteséget, hogy ma harminc millió embertársunknak nincs mindennapi teendője, létjogosultsága ezen a földön? Ez kerek 300 millió svájci frank veszteséget jelent a főke, a termelés, és a fogyasztás szempontjából. Minden egyoldalú orvoslási módszer, amellyel a kormányok eddig próbálkoztak még elviselhetetlenebbé és kihangosítottabbá tették a gazdasági helyzetnek ezt a lázas egyensúlyozatlanságát.

Már pedig amikor a nehezen kereső szegényebb rétegek egészen elszegényednek azt igazán a fogyasztás színi meg. A munkás egyszerűen megszűnt fogyasztó tényező lenni.

Az orvosok a francia munkásvezér szerint a lakosság fogyasztóképességének emelésében rejlik. Mély hite, hogy az el-

ernyedtség és zűrzavar mulását is szüntetni lehet. Hisz munka akad, ugyanakkor, mindenfelé és a nemzetközi téren való nagyszabású építkezések és közmunkák útján egész sereg embernek elfoglaltságot és kenyeret adhatunk. Ipari és mezőgazdasági téren is mindenfelé rengeteg alkalom kínálkozik a közmunkára. Nem lehet végül a munkanélküliség csökkentésére gondolnunk anélkül, hogy ne csökkentsük a munkaórákat.

Jouhaux most már elemébe jön és lelkesen magyarázza, hogy az ipari termelés racionalizálása, új iparágak születése és a gép előretörése folytán a modern ipari termelés körében nem foglalkoztatható annyi ember, mint néhány évtized-

del ezelőtt.

— Sürgősen meg kell szüntetni ezt az áldatlan helyzetet, amelyben napi nyolc órán át töri magát a munkás és bevezetni helyébe a negyvenórás munkahetet.

— Tudja-e, mit jelentene olyan országokban, mint Közép-Európa államai, a közmunka megindulása? A föld, a vidék olyan állapotba kerülne, hogy a modern géberendezése segítségével a mezőgazdasági lakosság újból olcsón és versenyképesen fog termelni. Hisz a Dunamedencében mégis csak több hivatottságuk van az embereknek ahhoz, hogy a földet műveljék, mint akárhol máshol...

Seidner Imre

Az egész olasz sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Gömbös látogatásának

Róma, november 10.

Az olasz fővárosba való megérkezése alkalmából az egész sajtó a legszívélyesebben üdvözi Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt. Valamennyi lap közli fényképet és részletes életrajzát.

A Tribuna vezércikkben méltatja a látogatás jelentőségét, megemlítve, hogy Gömbös a magyarság hála-ját tolmácsolja azért a támogatásért, amelyben a

Duce a békeszerződés által megalázó helyzetbe taszított Magyarországot részesíti. Magyarországnak nincsenek biztos határai, — írja a lap, — az önvédelmi fegyverkezés szempontjából is hátrányos helyzetben van, gazdasági helyzete pedig a lehető legrosszabb, miután az ország egykori gazdasági egységét a béke-

szerződés szétrombolta.

Gömbös egyébként Triestből már Mussolini hat kocsiból álló különvonatán utazott, amelyet a Duce eddig csak Ismet pasa török miniszterelnöknek és Brüning német birodalmi kancellárnak küldött elbe. Mussolini ezzel óhajtottja kifejezésre juttatni megtiszteltetését.

Szerdán este 11 órakor Gömbös miniszterelnök a magyar követségen fogadta a római magyar hírlapírókat, hangoztatva előttük azt a szívéllyességet, amellyel Olaszországban fogadták, majd leszögezte, hogy Olaszországnak tulajdonképpen nincsenek problémái, miután az országot szilárdan egyesíti a fasiszmus nemzetmegújító törekvése.

Gömbös, — amint már megírtuk, — csütörtökön délelőtt keresi fel Mussolinit, aki délután visszaadja a látogatást, este pedig bankettet ad a magyar miniszterelnök tiszteletére.

Budapesti ősz az utcán

Kilószámra árulják a cilindert a Teleki-téren — A szénszedő gyerek — A népkonyhai „vitéz” ur tündöklése — Különös „früstitük” — Mezitlábos cicerone

Budapest, november 10.

A nyár ünneplő köntöse végleg lekopott, elázott... rajtuk a gondidőszak, a szegény városi ősz. A városba vezető utakon Csepelről és Aquincumról nagy, kormos szekerek dőcögnek befele. Toronymagasszénhegyen öt-hat lerakó-munkás horkol. S dőcög velük a nagy szekér. Mnitha karneváli népség volna, sokszínű ruhában „utaznak”. Nem ritka fejükön a cilinder sem, ez a legolcsóbb kalap. Piros huszárnadrág, szűk Ferenc lóska, bőrlábszárvédővel egészen megszokott látvány ezeken az embereken. Tudják, hogy nevetségesesek, de ezt úgy-

látszik, — élvezik. A kocsis fején széleskarimájú női szalmakalap, róla nagy piros struccotoll lóg le a nyakába.

S amerre a nagy fekete szekér eldöcög, az utolsó fák közül, mint egész siserohad intéz rohamot ellene. Szatyrokkal, kosarakkal egész falca rongvos népség csap le rá. Az oldalfalak kitágult részein fűre gverekkeznek vájkálnak és pillanatok alatt teletömik a négy-öt kilós szatyrokat.

A nehéz szekér ormótlanul tovább dőcög... és a lerakódásnál a fuvar legjobb esetben két-három mázsával kevesebb.

Ki tehet róla? Elporlódik, lehullik.

Az asszonyok parancsnoka

Lassan szétoszlik a reggeli kód. A népkonyha ablakából gőzös ételszag árad az utcára. Az iskolásgyermekek már eltiptegtek az aszfalton, jóval elmúlt nyolc óra. Néhány asszony már telepedett a népkonyha küszöbére, lomhán, térdre eresztett könyöklésben merednek maguk elé. Ebédre várnak. Később megkoskodnak. Csiripelnek, mint a verebek, egymás nyomorúságát szapulják és várnak, várnak, tétlenül, ölbetett kézzel. Az unalom olykor össze is veszi őket. De tétlenségére most már nem kerül sor. Nem azért, mert közel állodogál a rendőr. Itt a rend fenntartása kizárólag a „vitéz” urra tartozik. Ezzel ugyan nem bízta meg senki de hallgatólágoosan elismert tekintélyt a konyhavezető nő is respektálja. „Vitéz ur” talpig katonaezern, most is rongvos hadiöltönyben jár. Pattogó és szigorú, aki nem tűri el a rendetlenséget. Egyébként utódított, nincstelen suhanc, mókás öreg fiú. Vezényszóra állítja sorba a csipogó asszonyokat, ha cse-

det parancsol, el is némul a társaság. — Irigylésre méltó erőlv. Mi lehet ennek a varázsa? Amint megtudtam, a bűvös fejelemi eszköz a lehető legegyszerűbb. „Vitéz ur” a rebellis amazonokat csakkal bünteti. S mivel az asszonyok még rongvos sorban is hiuk, Vitéz ur pedig „fertelmesen” csunya, a rend és fegyelem így a legbiztosítottabb.

Sok kis fehér láb — cipő nélkül

A forró napokon vidám „társalgással” tipegtek el az ablakom előtt a kis ovodások. Nagy darab kenyeret vittek a táskájukban. Mosolyogtak, szépek voltak és igen nehezen másztak fel az ovoda nagy lépcsőjén. Hogy a nap már leeresztelődött, hívős, hider szél is kerekedik, tócsákban áll a víz az utcán, nem hallom a vidám csacsogásukat. Anviuk ölben hozza őket, vékony rongvnapucs fedi kis csiny lábukat. Fehér az arcuk is, sápad-

BUDAPEST
Svábhegyi Szanatórium
subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet
Már heti 140 pengőért
tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt 5-szöri étkezéssel, vízkurával, fűtéssel együtt.
A legideálisabb őszi-téli üdülőhely

tak. Az ovoda gumcipadóján elcsoszog-nak a „mamuszban”, este ujból ölben utaznak haza. A belvárosban plüss-autó-üléssel viszik sétálni a „mellénves” ölebe- ket. Itt a külvárosban két kisgyermektől roskad az anya karja, viszi őket gond- dal, szeretettel, vékony, nyári ruhában, cipő nélkül — a meleg ovodába.

Zsemlye kenyérrel

Izmos, barnaarcu kubikusok taligázzák a nehéz földet egy hívósvölgyi telken. Hajnál alig múlt, ők már verejtékeznek. Töljék az olmos taligát, szakadatlan alko- nyatig. Ontja a telek a sok földet, már egész hegyet hordtak belőle. Az új gaz- da nagy szivarból pöfékel, lomhán tá- maszkodik az autójának. Előreáttel a munkairammal. A sereghajtó pallér rá- rikolt a taligásokra. Megfeszül a halánté- kuk szegény tiszazuginak, gyorsabban szélesedik a nagy homok-hegy. Távolról deket kongat egy templomharang. Meg- állnak a taligák a vékony deszkapalló- kon. Ahol áll a legény, ott lerokad a földre és kiteríti a tarisznyát. Hosszan megfeni a halasi bicskát, rámered egy csupasz fa görbe ágaira és lakmároz ebédre zsemlyét — kenyérrel.

Filléres titok

A budai alaguton nem szívesen gyalog- gol át a fővárosi ember. Csak akit a szűk- ség hajt át. Gépkocsin, autóbuzson még elviselhető az „átkelés”, gyalogosan ké- nvelmetlen feladat. Korom, füst, por és

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserüvi- zet, Gyomor- és bélszakorvosok bizo- nyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó. A Ferenc Jó- zsef keserüviz gyógvyszertárakban dro- gériákban és fűszerüzletekben kapható.

zaj gomolyog benne. Hófehér gallér szürkén érkezik át a másik oldalra. — Nagv elhatározással léptem be a minap, hogy gyorsan a Fő-utcaba érkezsem. Né- hány lépés után egy fiatalember megállí- tott. Éktelen rongyokba burkolt, szikkadt kariát elibém nyújtotta és így szólt:

— Szánjon meg Uram egy fillérel, igen érdekes dolgok mutatnak érte. — Meglepődtem. Ahhoz már hozzászoktunk, hogy uton-utfélen elibénk botlanak ezek az alamizsnát kérő szerencsétlenek, de hogy ellenszolgáltatást is felajánla- nak, erre még nem volt példa. Kikotor- tam a zsebemből néhány krajcárt és vá- rakoza átvitvitottam. A suhanc ezután vékony, éifekete ujjával az alagut falára mutatott:

— Nézze, ugy-e érdekes!

Felnéztem a falra, nem láttam semmit.

— Oda nézzen, azt a táblát olvassa el — mutatott rá mosolyogva egy rozsdás pléhtáblára, amelyen a következő fel- írás:

A sebes hajtás, ostorcsattantás, zene, énekszó és minden láma rendőrileg tilos

Egymásra nézünk és mosolygunk. Os- torcsattantás! Amikor még a parádés hin- tón, szürke cilinderében „csattantott” a büszke kocsis.

A tábla itt maradt mementónak, nem veszi észre senki, csak ez a szegény tü- dőbeteg suhanc kovácsol belőle fillére- ket.

Ő is csak azért, mert megdermeszti az ősz hidege.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO

MÉG CSAK MA CSÜTÖRTÖKÖN,
NOVEMBER 10-ÉN LÁTHATÓ A

Tánase
film-sketch

NOVEMBER 12

BOTOND, A DORONGGAL

A népek buzatáblája, amely — ha kőszia szelektől megzizzentve is, ha aszályal és jéggel küzködve is — eddig aránylagos békecséggben ringatta kalászeit a román földön, e szomorú korszak borongó ege alatt, sóhajtozni és szörnyedni kezd.

Oda lesz a vetés!
Még csak az egyik sarkát gyújtották fel, de a lelkiismeretlenség éjszakájából már árnyak bontakoznak ki, csóvát tartanak kezükben és közelednek a még meg sem érett kalászkok felé.

Néhány nap már csupán, egy-két röpké hét kérdése és lángban fog állni minden, ugar marad a dus szántó helyén, gazzal, az égés pörkjével, szerencsétlenségével, tömeghalálával.

Gyújtogatók közelednek anélkül, hogy védekezhetnének ellenük.

S anélkül, hogy megvédené bárki is.

A hazafias köpönyeg alól, amelybe az Universul legutóbbi kampányát öltöztette, kibújik a lólab:

Magyar-gyűlölet minden áron. Minden eszközzel. Tűzön és vizen keresztül.

Vajjon miért?

Kiszámíthatatlan. Csak sejteni lehet, hogy a háttérben titkos erő mozoghat. Miért ne mozognának, ha a politikai érdekek úgy követelik? Hiszen rendszer ez itt. Vajda Sándor maga mondja el tegnapelőtti nyilatkozatában, hogy belügyminiszter korábban izgató röpiratot szerkesztett, nyomtatott ki és terjesztett. Másnap azután az egészet eldobozta a sziguranca. Sőt mi több, elfogta a „szerzők”-et is.

Mi, akik az Universul kampányának közelében éltünk, tudtuk előre, hogy a lángolóan nemzeti jelszavak csak arra várokoznak, hogy a külföld felé való lelkes demonstrációkból belső rugósokká változhassanak át. Tudtuk hogy sötét indulatok rejteznek a kortesmondatok mögött. Tudtuk, hogy a hang Jákóbé, de a kéz Ézsaué.

Ugyancsak szörös kéz.

A középkori gyűlöletnek és a vízözön-előtti elfogultságnak oly könnyörtelen végtagja, amelyet a maga fenyegető lendületében megállítani nem lehet.

Hacsak a kormány, amely oly csudálatosan szép szavakat és gondolatokat talál a gyulafehérvári egyesülésnél, amely tizenkét esztendő óta egyfolytában hangoztatja a megértés, a türelem, az egyenlőség, a szabadság és felvilágosultság jelszavait, közbe nem lép.

Es meg nem állítja a kezét, amely már lecsapott.

Ime, néhány részlet az Universul legújabb cikkéből:

— Az emberek, akik különösen ünnepeken sétálnak nagyobb számban az Elisabeta bulvárdon, már hosszabb ideje bámulnak és méltatlankodnak azon a magyaros összehúzódon, amely még a legtürelmesebbek számára is bosszantóak. Fullasztó illatok, gyanus pofák és abnormalis mozdulatok különböztetik meg ezeket a járkálókat a többiektől. Amikor pihenni akarnak, akkor látszólag korzóznak, a valóságban pedig kisebb s nagyobb csoportokban olyan helyiségekben húzódnak össze, amelyeket diszkriminálnak gondolnak a többieknek, fellételeznék, hogy soványabb eszű polgárok látogatták azokat, semmint felfoghatnák a történeteket.

Vagyis állati pofák vagyunk. Szent igaz. Miért is ne írják az Universul? Hiszen az elemi iskolai könyvekben is gyantázzák a jövő nemzedéket.

S gyanus lokálokban szőjjük összeeski véseinket.

Kétségtelenül, égbekiáltó leleplezés a kiváló napilap részéről. Nosza, gyerünk azokkal a szigurancaügynökökkel, hadd csipjenek rajta bennünket.

Amint rajtacsípték egykori belügyminiszterünk izgató röpiratának szerzőit is.

— A pesti csillagoknak szomorú bérencei ezek, — folytatja az Universul — a Bethlen, Károlyi, Gömbös külföldi klakkja, meg azok, akik sorban feltűntek a békeszerződés revíziójának vízein és elmerültek a feledés sötétjében, a tehetetlenség sóhajával a rosszaságtól és bosszútól kimart gégejük utpesztőjében.

— Tetszik nekik Bukarest és dícsérik, hogy az idegenek szempontjából elfoglalta Bécs helyét. De gyűlölik a bukarestieket, mert annak az országának a névjegye jelent, amely a magyar mozaik nyers ábrájával kiegészítette önmagát és felszabadította az elnyomott nemzetiségeket. Csodálják a katonai egyenruhákat, de csikorgó foggal gondolnak arra, hogy Pesten is véghasmasítottak, miközben elfelejtik, ki mentette meg őket attól, hogy Kun Béla a Dunába ne dobja őket.

— Ezek közül sorozódnak a vasárnapi békaporontyok, akik befurakítottak egy gyűlésre, amely szétrobbant volna őket, ha ugyan az ő fajtájukból tevő-

dött volna össze. Az eszeveszett tehetetlenség nevetségességével becsútván le a végtelen tömeg lelkesedését, amely ezeket a fecskéket megoatással rázta le magáról. A kutya ugat, a karaván halad. Mily tragikomikus helyzet az egyiknek s mily derült győzelem a másiknak!

Es mily utolsórendű, kétségbeejtően ostoba és lelkiismeretlen izgatás a harmadiknak, igen tisztelt Stelian Popescu ur!

Akinek e közleményéből még csak távolról látszik meg, hogy igazságügyminiszter volt, a fény és jog legfőbb forrásának képviselője.

Az a kutya, aki a kiváló közéleti férfiu lapja szerint a vasárnapi gyűlésen eszeveszett tehetetlenséggel uratott, e pillanatban félhalottra rugdálva vonaglik a betegágyon.

A győztes pedig...

Nos, a győztes?

Mit fog ez csinálni legközelebb, mikor megtudja, hogy illatunk fullasztó, hogy pofánk baromi, hogy mozdulataink abnormalisak, hogy pesti bérencek vagyunk mindanyian, hogy idegenek vagyunk az ország fővárosában s hogy gyűlöljük az egyenruhát, amely a román polgárság aspirációit testesíti meg?

Vajjon mit fog csinálni?

Az Universul nem várja a kérdést. A feleletet már eleve megadja.

— A kérdés most már, meddig fogják még túrni a hasonló céltalan fajzatot, amely elfogadhatatlan lenne oly társadalomban, ahol tudják, hogyan kell már az első tüneteknél az élősdi-ektől megszabadulni? Gyakran látni detektíveket, amint elpáholják a gyermekeket, aki fizetség nélkül elcsent egy pörkölt mogyorót vagy leszakított valamit régi falragaszt. Ráteszi-e valaki kezét bármelyikre is azok közül, akik itt lappanganak a főváros közepén formált szigetein a látogatókként szereplő titkos irredentáknak, informátoroknak és izgatóknak, akik, ámbár olyannyira felismerhetők, hogy bárki leleplezhetné őket, mégis annyira háborítatlanok, hogy a vasárnapi gyűlésen maguknak kellett jelentkeznük, hogy a tömeg a természetes jog értelmében kurtán elintézhesse a mindenféle ellenségeket.

— De vajjon miért nem üldözik a felesleges idegeneket? Miért nem füstölik ki a veszedelmes fészkeket? Miért a szélsőséges szabadság ott, ahol szigorú elővigyázatosságnak volna helye? Hogy nem hallanak és látnak azok, akiknek ez volna a kötelességük, amikor az egész világ látja és hallja, amikor elhalad a kisebbségi szigetek mellett, amelyek lázadók a vendégjog legelemibb szabályaival szemben, krónikus erjedő gombok a társadalomban, amelyet meg kell szabadítani tőlük?

— Ime a kérdések, amelyek nem annyira feleletet, mint inkább tetteket kérnek.

— Várjuk őket.

Nem hiába várja őket, fölöttébb tiszteltetelmű Universul.

Mert a hang, amelyen ír, ugyan nem Jákób hangja.

De a kéz Ézsaué.

Amely — mi is tanultunk vasárnap — nyilván nem habozik majd lecsapni a bukaresti s egyéb romániai magyarokra.

Akik eddig azt hitték, hogy itthon vannak.

Adót fizettek és katonaséveket szolgáltak.

Különbség Bukaresi és Prága között

Benes újabb felhűnően barátságos nyilatkozata Magyarországra jelé

Prága, november 10.

Kétségtelen, hogy a békerevizión mozgalom nagyon komolyra vált, mert határozott külföldi aláírástásokat kapott. Az is kétségtelen, hogy emiatt azoknak az utódállamoknak, amelyeknek van feltenivalójuk a revízióval kapcsolatban, meg kell mozdulniuk. Reagálniuk kell a külföldi jelenségekre és vedeniük kell a maguk álláspontját. Vedeniük és erősíteniük.

Romániában antirevizionista akció indult. Ez az akció Bukarestben tartott az elmúlt vasárnap nagygyűlést. Azt a gyűlést, amelyen összeverték egy magyar ujságíró. A jövő vasárnap Nagyváradon lesz hasonló gyűlés, bár reméljük, hogy nem hasonló eredménnyel, mert akár egy, akár több kisebbségi magyarnak a bántalmazása nem segíti elő az antirevizionista mozgalom ügyét.

Csehszlovákiában is reagálnak már. De mennyire másképpen, mint Bukarestben.

Benes külügyminiszter két nappal ezelőtt ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

pozé tartott a külügyi bizottságban a leszerelés kérdéseben s ex-

ASPIRIN
0,5

BAYER

ASPIRIN

Összeverték magukat a rendőrségi pincékben, mintha csak rendes állampolgárok lettek volna.

Dolgoztak és alkottak. Legtöbbször éppen Bukarestben. Ahol gyárakat emeltek és üzleteket nyitottak. Megváltoztatták a város képét. A nyugat fényeit, transzparensait, zajgását, ötleteit nem kis részt ők hozták a metropolisba.

Ugy éltek és úgy cselekedtek, mintha e határok között egyenjogú és rangú emberek lennének a többség férfijaival. Hiszen a kötelességeik is egyenrangúak. Nyugodtan tettek és vettek hát, laktak falun és városban, nagy általánosságban anyanyelvükön is kimérték nyitni szájukat s ha ezért arcul verték őket, akkor ezt kivételnek tekintették.

Kétségtelen, hogy Stelian Popescu kampánya után ez a kivétel rendszerre változik.

A jelek máris mutatkoznak. Kifüstölnek bennünket nyakainkból, ahol meglapulunk undorító mivoltunkban.

mint a patkányok.

Kifüstölnek, mert illetlenek voltunk s nem tudtuk, hogy kellemetlen és visszataszító vendégek vagyunk saját határaink között.

Önön fővárosunkban.

Könnyű lesz a füstölés.

Hiszen eddig is felismerhetők voltunk. Állati egyéniségünkről s arról, hogy a főváros főutonalán hangosan beszélünk fűlszagotó nyelvünkön.

Ezuttal még könnyebben leszünk felismerhetők.

Mi vagyunk azok, volt és leendő igazságügyminiszter ur, akik meglapulva és halványan suhanunk végig fényes nappal is, boldog öszön is, ragyogó tavasszal is a házak tövében, mert nem tudjuk, nem tudhatjuk, mikor csap le reánk a dorong.

Amelyet ön, miért tagadnók, sok ügyességgel és főleg tetszetős férfiassággal forgat, nemes Universul Botond. (m. i.)

biztosítani a kisebbségek javára a nemzetközi példét.

Sajnálja, hogy Magyarországgal ebben a pillanatban Csehszlovákiának nincs kereskedelmi szerződése, azonban már megtörténtek az előkészületek az új tárgyalások felvételére. Csehszlovákia új szempontból akarja letárgyalni ezt az ügyet, amennyiben erre mód és lehetőség adódik.

Beszéde befejezésében azokat az előnyöket hangoztatta, amiket mindkét ország megszerezhet, ha jó gazdasági és jó szomszédi viszonyban állanak egymással.

Benes második beszéde fokozta az előbbi kijelentés nyomán támadt feltűnést. A külföldi lapok is kommentálják ezt a hangváltást s megállapítják, hogy Benes okos és jó taktikus. A békeszerződések revíziójának alapja kétségkívül az idegen uralom alá került kisebbségek elégedetlensége. Ha ez nincs, illetve ha a kisebbségeknek nincs okuk az elégedetlenségre, úgy a revíziós mozgalom azonnal seket veszt az erejéből és jelentőségéből. Benes nagyon jól tudja, hogy mit csinál.

Sajnos, Bukarest inkább arra törekszik, hogy a kisebbségek jogos elégedetlenségét meg fokozza. Stelian Popescu mozgalma határozottan ezt eredményezi. Nem volna hasznosabb, ha maga a kormány venné kezébe ezt az ügyet s nyugodt, emberséges mederbe terelné?

Ugyanakkor az a tény, hogy a magyar ujságíró, aki a jövő vasárnap Nagyváradon lesz hasonló gyűlés, bár reméljük, hogy nem hasonló eredménnyel, mert akár egy, akár több kisebbségi magyarnak a bántalmazása nem segíti elő az antirevizionista mozgalom ügyét.

Csehszlovákiában is reagálnak már. De mennyire másképpen, mint Bukarestben.

Róm. kath.: Márton vt.
— Protestáns: Jónás. —
Görög: Alam. Ján. — Iz-
raelita: Hesván 13. S. L.
Lekha. — Napkelte: 7. —
Napnyugta: 16.28.

A brassói városi tanács ülése

Brassó, november 10.

Brassó törvényhatósági város tanácsa tegnap délután tartotta meg rendes havi gyűlést a régi tanácsház nagytermében. A gyűlésen dr. Voicu Cornel polgármester elnökölt. A tanács magyar tagjai közül jelen voltak: Dánér Lajos, Debreczy Béla dr., Harmath Zoltán dr., Hettmann Antal, Nagy Béla, Szegő Árpád, Szele Béla dr. és Zakariás Erzsébet.

A 21 pontból álló napirendet a gyűlés simán, vita nélkül tárgyalta le, elfogadva az előadók javaslatát. Tudomásul vette a Debreczy Béla dr. előadásában a gyűlés a belügyminiszternek leíratát, mellyel jóváhagyta a városi autózom megkezdésére vonatkozólag tett intézkedéseket. Caliman Miklós dr. előadó javaslatára hozzájárult a tanács ahhoz, hogy a „Principe Mircea” gyermekvédő egyesület céljaira a Vár-utca 2. sz. alatti városi épület egy része használatra átengedjék, minek ellenében az egyesület lemond az anak idején a város által adományozott bolgárszegi ház tulajdonjogáról. Szele Béla dr. referátuma alapján kimondotta a tanács, hogy 120.000 lejért megveszi a bolonyai határszomszédság tulajdonát képező és a Gácsmajor-utca sarkán levő mészkőbányát, utcaszabályozás céljaira. Szele Béla dr. ismertette a városi műszaki hivatal terjedelmes szervezeti szabályrendeletét, amelyet a gyűlés elfogadott. A Brediceanu Tiberiu dr. előadásában tárgyalta a gyűlés az Electro-Invest cégtől felveendő harminc millió kölcsön ügyét és megadta a közgyűlés elfogadta. Ezután hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a Fellegvár alatt készülő új park Căteanu György jelenlegi megyei prefektúráról nevezessék el, primári működése alatt szerzett érdemei elismerésül. A Debreczy Béla dr. által előterjesztett állandóválasztmányi javaslatok elfogadásával elhatározta a tanács, hogy a város zernesti, törösvári és vledényi épületeit és kertjeit nyilvános árverésen áruba bocsátja. Voicu Cornel dr. polgármestert és Mazgorean mérnököt pedig megbízta, hogy a város képviselőtestületében utazzanak Svédországba a városi villamosmű turbináinak kipróbálására és egyidejűleg az Electro-Investtől felveendő harminc millió kölcsön ügyének megtárgyalására. Ezután a polgármester a svéd vállallattal megbeszélést fog folytatni az iránt is, hogy a város több fontos és forgalmas útjának (Gyár-ut, Szentpéteri-ut, Zajzoni-ut, Honvéd-utca) rendbehozatalát a svéd utépítő vállalat vegye át. Végül Brediceanu dr. ismertette a városi gázgyár szénzükségletének fedezése érdekében megtartott nyilvános versenyátgyalás eredményét, amelyet a tanács megerősített.

— Meghalt Stalin felesége. Londonból jelentik: Moszkvából ideérkező jelentések szerint Stalin felesége meghalt.

Szolgálatot teszünk

a vásárló közönségnek, mikor felhívjuk figyelmét dusan felszerelt

TÉLIKABÁTSZÖVET és RUHASZÖVET

raktárunkra, ahol megtalálja a legkényesebb izlést is kielégítő anyagokat és a legtakarékosabb igényt is kielégítő árakat

VESTIS

SZÖVET- ÉS SELYEMÁRUHÁZ
BRASSÓ, LENSOR 22 SZÁM

Ötszáz lejért adtak el egy gyermeket az aradi gyermekrabló cigányok

Arad, november 10.

Jelentettük, hogy az aradi rendőrség a legutóbbi napokban megdöbbentő gyermekgyilkossági és gyermekrablási bűntényben kezdett nyomozást, amely sikerrel is járt. A nyomozásnak az alábbi új adatokat sikerült beszereznie a vádlott cigányok ellen:

A gyermekgyilkos cigányasszonyt Lakatos Rózának hívják. Berar Trifu nevű cigánnyal élt vadházasságban. Ez év szeptember 30-án Berar kegyetlenül ültetelte Lakatos Rózát a piacon, amiért „a gyermek még mindig megoan, holott már rég tudhatott volna.” A barbár cigány azzal fenyegette meg vadházastársát, hogy addig nem veszi el törvényesen feleségül, amíg a gyerek vele van.

Ennek a jelenetnek szemtanúja volt Carpaci József galsai cigány. Odament a veredő Berarhoz s kijelentette, hogy a gyermeket

magához veszi. Mindjárt meg is állapodtak. Carpaci József megígérte, hogy a következő hetipiacra ő is bejön vadházastársával, Kovács Flórikával s a gyermeket átveszi. Carpaci megtartotta az ígértét s a következő héten

szabályos adásvételi szerződést kötöttek, amelynek alapján Lakatos Angelika négy éves kisleányt Carpaci József megveszi 500 lejért.

Lakatos Róza ugyanis azt állította, hogy a gyermek az övé és Nagyváradon született.

A rendőrség most azt akarja ellenőrizni, hogy a gyermek valóban a Lakatos Rózánál volt-e, vagy azt is lopták valahonnan. A kis Aneglika egyébként még most is Kovács Flóricánál van s így kihallgatható, hogy egyáltalában emlékszik még valamire korábbi életéről.

— ORSZÁG ÖTFELE KALENDARIUM-SZÁMITÁSSAL. Palesztináról van szó. Itt elsősorban érvényes a Gergely-naptár, amely után a római katolikusok, a kormány, a konzulatok, a bankok és a külföldi iszlámok igazodnak. Következik azután a görög katolikus lakosságra irányadó kalendárium. Van aztán Jeruzsálemben a koptoknak egy kis felekezet, amely szintén ragaszkodik az ő kalendáriumához. Sokkal számosabban vannak persze mohamedánusok, akik Mohamed menekülése, a hedzsra (622) idejétől számítanak, végül azután ott van a zsidó kalendárium, amely Palesztinában a legnépesebb.

— BRASSÓI MAXIMALIS ÁRAK. A brassói városi tanács november másodikától kezdődőleg rendeletileg maximalta a legfontosabb közszükségleti cikkek árát. A rendelet az említetteknek kívül a vendéglők, a szállodák és az autóbuszok díjszabásait is megállapítja. A maximális árakba minden adó és bélyeg bele van már számítva.

— A nagyváradi bíróságon nem lehet tárgyalni. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ügyvédi kamara dékánja ma összehívta a kamara tagjait, mert a nagyváradi törvényszéknek kétségbeesztő állapota van. A törvényszéknek nincs fájja és így a tárgyalási termeket fiúteni nem tudják. A felek, a bírák és az ügyvédek a kínos hidegben tárgyalni képtelenek. E pillanatban az a helyzet, hogy a bírák a hideg termek miatt még a fontos tárgyalásokat is elhalasztják és új terminust csak a tavaszra tűznek ki.

— AMIKOR GYERMEKEK/EGYSZERRE KÉT NYELVET TANULNAK. Gyakori eset, hogy a gyermekek, ha szüleikkel külföldön élnek, vagy ott születtek, anyanyelvükkel együtt az illető ország nyelvét is megtanulják. Ez a gyermekkorban végzett szellemi erőfeszítés, mint dr. Sander megfigyeléseiben bizonyítani iparkodik, a gyermekek szellemi képességeinek fejlődésére igen hátrányos befolyással van. Mindenekelőtt hátráltatja az anyanyelv teljes elsajátítását, mert a gyermek beszéd közben önkénytelenül is különbséget kell tennie a két nyelv között. Olyan embereknél, akik már kis gyermek korukban több nyelven kényszerülnek beszélni, néha bizonyos nyelvzavarok állanak be, amelyek gyakran az agy megbetegedésével állnak összefüggésben.

— Vasbotokkal szerelik fel a bécsi pénzeslevélhordókat. Bécsből jelentik: A posta vezérigazgatósága állítólag rövidesen elrendeli, hogy a pénzeslevélhordókat vasbotokkal fegyverezze fel. A szokatlan rendeletet az a körülmény sürgeti, hogy az utóbbi időben egyre több levélhordót támadnak meg és fosztanak ki.

— KIÉ AZ ELSŐ LÉGI PÓSTALEVÉL BORITÉKA? A francia levélbélyeggyűjtők szövetsége 150.000 pengőt kínál a légi uton elsőnek elküldött levél boritékjáért. Noha a légi postán elküldött levelek a posta fejlődési folyamatának csak legújabb fázisát jelentik, a szövetség arra a bizonyos levélre gondol, amelyet Blanche Pierre Jean francia ember vitt magával, amikor 1793. január kilencedikén Filadelfiában szállt fel léghajóján. A történelmi nevezetességű levél feladója Washington György volt.

Forum Mozgó, Brassó

MA!

Csütörtökön, november 10-én
a világ legnagyobb csalójának filmje a

MA!

KÖPENICKI KAPITÁNY

avagy hogyan lett suszterből fegyver, majd városparancsnok

Főszereplő: Max Adalbert.

A német filmipar egyik legnagyobb slátere.

Vita az akasztott emberről a nagyváradi tanácsülésen

Nagyvárad, november 10.

A nagyváradi városi tanács ma ülést tartott, amelyen Dávid Ferenc, a nagyváradi dolgozó-blokk tagja, városi tanácsos, ismételt szavazással a Tóth Sándor munkás ügyét, aki — állítólag — a rendőrség fogházában azért akasztotta fel magát, mert hitéért rettenetesen bántalmazták és ez elől a további bántalmazás elől akart menekülni.

Egy polgármester a gyűlés során kategorikusan megcáfolta, hogy olyan kijelentéseket tett volna, mint amilyeneket a sajtó és a közvélemény neki imputált, ezzel szemben Dávid Ferenc tanácsos ismételt hangzott, hogy a nagy tanács előtt, ahova ez az ügy kerül, az a kilenc tanácsos, aki előtt Egy polgármester az inkriminált kijelentést megtette, bizonyítani fogja a polgármesterrel szemben, hogy igenis a polgármester ezt a kijelentést megtette.

— UJDIVATU RETIKÜL. Párisban ujdivatú retikülök kerültek forgalomba. E táskák egyik oldala vörös, a másik kék. Ha a retikült a hölgy a piros oldallal kifelé hordja, akkor ez azt jelenti, hogy a „közeledés meg van engedve”, míg a kék oldala azt juttatja kifejezésre, hogy az illető hölgy „nem kíván ismerkedni”. A rossz nyelvek szerint az egyik nagy áruház erre nagyszámu olyan retikült rendelt, amelynek mindkét oldala vörös.

— Több vagon szeszt loptak a Triton szeszgyárról. Nagyváradról jelentik: Tegnap éjszaka feltörték a Triton szeszgyár Nagyváradon levő kolozsvári uti raktárát. A raktárban néhány vagon szesz volt, amelyet éppen most akartak elszállítani. A helyzettel és a szakmával ismerős betörők ezt a rengeteg mennyiségű szeszt ellopták. A nyomozás nagy eréllyel megindult és meg akarja állapítani, hogy miképpen tudtak a betörők több vagon szeszt ellopni.

— Megjelent a Gyilkos illusztrált száma. Miután Erdélyben a közönség erősen nélkülözi az illusztrált erdélyi magyar folyóiratot, a Gyilkos most megjelent számával megkezdte az aktuális eseményekről eredeti felvételekkel való beszámolását. A most megjelent Gyilkos terjedelme 32 oldal és számos érdekes képben számol be a kolozsvári királyságról, valamint a nagysikerű mezőgazdasági kiállításról. Ezenkívül szenzációs cikkek sorozata gazdagítja ezt a számot s a cikkek közül különös érdeklődésre tarthat számot Kéri Pál a Tiszapörben halálra ítélt magyar újságíró szexuális cikke, melynek címe „Mire volt jó a Tisza-pör?” Ebben a számban folytatódik a kilenc író érdekesítő kollektív regénye a „A földalatti hármak”. Az illusztrált 32 oldalas Gyilkos ára 10 lei.

— KÉT ÉVRE ÍTELTEK EGY SIKKASZTÓ PÉNZÜGYI TISZTVEISELŐT. Nagyszebenből jelentik: A nagyszebeni törvényszék két évi börtönbüntetéssel sújtotta Drotleff Eduárd pénzügyi tisztviselőt, aki 47 rendbeli sikkasztást és okirathamisítást követett el. A megtévedt tisztviselő a feleknek mindig helyes nyugtát állított ki a befizetett adóösszegekről, de a pénztárnál átadott nyugta másodpéldányát jóval kisebb összegekre hamisította. Ily módon az Általános Takarékpénztár 20 ezer, a Román Consistoriumot 26 ezer, a Keul és Társa céget 19 ezer, Binder Gusztáv kereskedőt 50 ezer, Alb Ferencet 7100, Süßmann Friderikát pedig 12 ezer lejtel károsította meg s ezenkívül is rengeteg apróbb sikkasztást követett el. Az ily módon eltalajdonított összeg pontosan 413.931 lejre rug.

— VIHAR 25 HALOTTAL. Londonból jelentik: Cubán hatalmas fergeteg száguldott végig, amely a sziget két tartományában rengeteg kárt okozott. Az irtózatoss erejű vihar következtében 25 ember vesztette el az életét és számosan sebesültek meg.

★ „Zsidó dalok”. Két ismert zsidó kántor f. hó 19-én hangversenyt rendez Brassóban: M. Solomon (tenor) és E. Schwartz (bariton). Előadásra kerülnek régi és új modern dalok héber és jiddis nyelven. Zongorán kíséri L. Schmidt.

BUTORVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

BUTORAINK MINOSÉGÉBEN
NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ
BUKAREST
MAROSVÁSÁRHELY

Mit tartalmaz az olasz-román kereskedelmi egyezmény függeléke?

Bukarest, november 10.

A bizottságnak az lesz a feladata, hogy a legrövidebb időn belül a két ország

A szerződő államok közös tarifabizottságot is fognak létesíteni a szerződő államok területén történő vasuti és hajón való szállítások díjtételeinek megállapítására. Ez a tarifatanács, amelynek célja mindkét érdekelt ország termékeinek exportját kölcsönösen elősegíteni és megkönnyíteni, speciális tarifákat fog megállapíthatni közös megegyezéssel a normális tarifák csökkentése formájában, az illetékes szakminisztérium utasításai alapján.

— Újból vizsgálhatnak a kisegítő tanítók. A közoktatásügyi miniszteriumból kinyert értesülésünk szerint a kisegítő tanítók részére tartott úgynevezett likvidációs vizsgákon rengetegen elbuktak a jelenikezők közül. Erre való tekintettel Gusti miniszter engedélyt adott arra, hogy az elbukottak valamelyik gyakorló iskolában való héthónapi működés után ismét vizsgára állhassanak.

számba számoltak.

— A vasút sem hibáztatható teljesen az
elgázolásokért. Aradról jelenti tudósítónk, Négy évvel ezelőtt Bos Sebestyén aradi lakos négyéves kislát elgázolta egy tolató mozdony. A szülők kártérítési pert indítottak a vasut ellen mert a mozdony nem fűtvöl előtt a vezetőknek látnia kellett volna a sinek között játszadó gyermekeket. Az aradi járásbíróság most tárgyalta le ezt a kártérítési keresetet és csak 16 ezer lej kártérítést ítelt meg a szülőknek. A perkölségeket 5080 lej, a vasutnak kell viselnie. Az ítélet indokolása kimondja hogy a vasut sem tehető felelőssé száz százalékban a halálos balesetért, mert az anyja is hibás, amiért gyermekeit a sinek közé engedte játszani.

jelentőségű és károsító : A ...

a román állatszallítmányokkal szemben fogatosítandó állategészségügyi rendészeti intézkedéseket az átkerülhetetlen minimumra fogja csökkenteni.

a vagonok felnyitása és kirakása az olasz határon állategészségügyi ellenőrzés címén a jövőben elmarad.

словами.

— REPÜLSZERENCSETLENSÉG HÁROM HALOTTAL. Igáról jelentik: Borzalmos repülészerencsétlenség történt a csehországi Welha-Bitez község közelében, ahol egy katonai repülőgép ismeretlen okokból lezuhant és teljesen összeroncsolódott. A katasztrófa következtében a gépen ülő pilóta, tiszt és megfigyelő szörnyethaltak.

result.

— A feltaláló halálos tragédiája. Berlinben a witzlebeni kiállítási terület sziklatáviró tornyának tetejéről, 138 méter magasságból nagy közönség szemeláttára ejtőernyővel leugrott egy férfi, az erhalás vászna azonban elszakadt és a férfi halálos sérülésekkel került el a földre. Megállapították, hogy az illető Karl Warburg hannoveri mérnök, aki azért jött Berlinbe, hogy ott bemutassa újrendszert ejtőernyő találmányát, amely azonban az első kísérletnél a feltaláló katasztrófáját okozta.

— Közbeszólás, amely egy lovagi birtokba kerül. Madridból jelentik: Egész Spanyolországban nagy érdeklődéssel figyelik azt a pert, amely a spanyol cortes két képviselője között indult meg egy hatalmas lovagi birtok tulajdonjogaért. A munkabérek parlamenti vitája alkalmával Lamamje de Glairac spanyol földbirtokos tiltakozott a mezőgazdasági munkadijak kifizetése ellen és közbeszólás formájában a következő kijelentést tette: Ha valaki a mai viszonyok mellett hajlandó ingyen átvenni a birtokaimat, szívesen odaadom őket. Perez Madrigal munkáspárti képviselő nyomban szaván fogta az arisztokratát és kijelentette: Stop, átveszem a birtokot. A következő nap Madrigan keresetet nyújtott be az illetékes bírósághoz, amelyben kérte, hogy Lamamje birtokát írják át az ő nevére. Tanuként hívta fel a spanyol parlament elnökségét és valamennyi képviselőjét annak igazolására, hogy a földbirtokos átengedte neki a birtokot. Madrigal egyben kijelentette az újságírók előtt, hogy nem kételkedik egy spanyol lovag szavában és elvárja, Lamamje minden ellenzés nélkül átadja neki a földjeit, ő pedig be fogja bizonyítani, hogy még a mai munkabérvizonyok mellett is tetemes jövedelmet hajt a birtok. Lamamje védekezni próbál Madrigal igényével szemben, de a jogászok véleménye szerint a mai spanyol törvények mellett az arisztokrata el fogja veszteni a pert és birtokait.

agnifre lett szert.

Nagyvárad, november 10. | sportpályára lénni.

—

Bukarest, november 10.

ănușan

Bukarest, november 10.

ont.

Bukarest, november 10.

A Nagyvárad Atlétikai Club még az őszyamán megkezdette a térszűkítést.

gatott kapus irigységen alapszik.

December 18-án Lille, 22-én Lens, 25-én Lo-
oient, január 1-én Brest, 15-én Tours, 19-én
Montpellier, 22-én Marseille.

... V... ..

Magyar-olasz válogatott labdarúgó-
érkőzés lesz november 27-én, valószí-
nien Genovában.

Az Anglia Augusti

December 7-11.

legolcsóbban:

Tritsch Poldi-nál, BRAȘOV, Str
Voiv. Mihai 30
Kéren árjeguzéket!

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Irla: FARKAS ALADÁR

31

A fellelékanyarodó szerpentin már elhagytuk és most a nyílt domboldalon mentünk felfelé. Milven végtelen csönd uralkodott itt a hegyek között. Az a szerencsétlen Telge már eldobta az életét, hát miért nem jött ide, miért nem pihent le a magas fűbe... a hegyek tompán verik vissza a revolverdörrenés zaját és messzi kilométerre felligyelnek az emberek. Aztán, amikor halkan, cseppenként csordul a vér, a levegő megtelik sejtelemszerű illatokkal.

Halálos fáradtság, érzem. Persze, hiszen egész éjszaka egy pillanatra sem hunytam le a szememet. Nem... nem... Ez a fáradtság nem egy egyetlen átmulatott éjszaka nyoma volt. Talán nem is fáradtság volt az, amit éreztem. Több annál. Csak itt, ezen a szeplőtelen domboldalon éreztem, hogy odalent, abban a bűnös városban, a végtelen körengésben milyen eszeveszett hajszá folvik. Persze, ha volna valaki, akiért érdemes volna folytatni ezt a hajszát, ha volna valaki, akiért az ember lohol, fut, fárad és mint a kutya, kilógó nyelvvel szalad, szalad előre... Egy szöke hajkoronát láttam és egy világoskék szempárt és ebben a pillanatban értettem meg, hogy menniire igaz volt Telgének... Felnéztem az égre és még egyszer megnéztem a zöldelő tájat és lassan hátranyúltam a hátulsó nadrágzsebembe, ahova pár perc előtt a revolvért tettem.

Petecs tíz lépésvire ment el tőlem és én biztos vagyok benne, hogy a sors furcsa tragikus szeszélve rendezte úgy a dolgot, hogy pont ebben a pillanatban megállt és, hogy bevárt. A szerencsétlen ember hátrafordult és nem látott mást, csak azt, hogy én lassan előveszem és felemelem a revolvért.

Ugy sikoltozott, mint egy hisztérikus vénasszony.

— Nyomorult, engem is le akarsz löni? Hátrakapott a zsebéhez, ahol a revolvért gondolta, aztán halálsápadt arccal, szinte megmerevedve nézett rám, mikor észrevette, hogy a revolvere hiányzik.

— Akasztófára juttatlak, te nyomorult... csak az eszeveszett sikoltozást hallottam és azt, hogy ugrásszerű léptekkel közeledik felém. Mintha egy perc százezred-része alatt tette volna meg a közöttünk lévő tízméteres távolságot. Megragadta a kezemet és birkózni kezdett velem.

Három revolverdörrenés hallatszott. Esküszöm mindenre ami szent, esküszöm annak a meghalt szerencsétlen lánynak az emlékére, hogy máig sem tudom, hogy kinek a kezzeijától dördült el ez

a három lövés. Én lőttem-e, hogy szabadtak ettől az emberi rémtől, vagy pedig ő lőtt, hogy engem ártalmatlanná tegyen.

A domboldalon feküdtem és a fejemet sűrűtötte a nap. Mi történt. A kezemmel le-töröltem a számat, mert úgy éreztem, hogy nedves. Szent Isten: vér... Mi történt, miért véres a szám? A gyomromban valamilyen emelítő fájdalom hasogatoit és ez az irtózatoss fájdalom felszaladt a torkomig. Mi történt velem? Ugy éreztem, mintha a fejemet állandóan vaskalapács-csal porlövözte volna valaki.

A két kezemet rászorítottam a homlokomra és vonszolni próbáltam magam. Csak el innen... Sejtetem sincs arról, hogy meddig, hány óráig tartott, míg azt a pár métert visszafelé megtettem a domboldalon. Amikor sik talajra értem, megkönnyebbülten lélegzettem föl. Csak még az autóg tudjam vonszolni magamat...

Igen, az autó még most is ott állt a vendéglő előtt. Odavánszorogtam, szinte ráfeküdtem a volánra és a kocsi elindult. Fantasztikus utazás volt. Alig tudtam bekapcsolni az első sebességet. A fejemet már nem tudtam egyenesen tartani, szinte teljesen ráfeküdtem a volánra és a kocsi száguldva nyelte a kilométereket. Nem hiszem, hogy abban az állapotban, amelyben én voltam, még valaki képes lett volna azt a husz kilométeres utat megtenni. Hosszu pillanatokig lehunyt szemekkel vezettem a kocsit... aztán megdöbbenve vettem észre, hogy már az árok szélére kerültem és csak különös isteni csoda mentett meg attól, hogy a kilométerjelző oszlopot az utolsó másodpercben ki tudtam kerülni. Izzó homlokomat ráhajítottam a szélvédőre, örült dudolással egy autó vágatott szembe velem... szent Isten, majdnem összeütköztünk.

Már feltűntek az első berlini házak, amikor észrevettem, hogy vége... nem bírom tovább. Szürke ködgomolva árt láttam a felém kigyózó utat és a bennem dolgozó életösztön diktálhatta csak, hogy leállítsam a kocsit.

Arra emlékszem még, hogy valamilyen kis kocsi söntésében álltam. Egy öreg ember résztvevő arccal hajolt hozzám.

— Autoszerencsétlenség? Mi? Talán jó volna a mentőkért telefonálni?

Nevetni próbáltam és minden erőmet megfeszítve, kiegyenesedtem.

— Egy pohár konjakot adjon, jó öreg... így... ez nagyon jó volt... na még egyet... (Folytatása következik)

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Üzletajtó, kirakat, rollóval felsőn eladó. Vendéglő, Brassó, Kut-utca 36. 19775

Feles művelésre kiadó Sepsi-mentőgyörgy határában 60 hold föld. Értekezni: Koczka Testvérek cégnél. 19781

Veszek házat 90.000 lejig. Cím: Constantin Comanici, Brassó, Str. Joan Molnar 10. 19782

Állást nyer

Elsőrangú, románul tudó borbélymunkást, nőfodrász-kissasszonyt keres Filipánis fodrász, Brassó. 19787

Állást keres

Fiatall, jó munkás urifodrászegéd, jó női hajvágó, 20-ikára állást keres, csakis jobb üzletben. Cím: Szabó Mihály, Mercurea Ciuc, Str. Bratianu 122. 19785

Levelezés

Mérnök, ismeretséget, jó családból, fiatal, csinos, sport-szerető nő keres. Választ „Független” alatt a brassói kiadóra. 19784

Lakás

Kiadó üzlethelyiség, lakással együtt. Érdeklődni: Krammer, Brassó, Honvéd-utca 27.

Belvárosban butorozott lakás — egy, esetleg két szoba — konyhával, fürdőszobával, kiszolgálással decembertől kiadó. Cím: 19731 sz. alatt a brassói kiadóban.

Könyvek

KUNCZ:

FEKETE KOLOSTOR

2 kötet 270 Lei.

Kapható

a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNA

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó), Károlykirály-utca 56-58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főtr.) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némény Gábor (Temesvár, I. Str. Lonovici 5). Telefon: 1711.

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. **MEGBÍZOTTAK:** Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Mózes és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5). — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turaui 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Lovass István (Strada Horia 23). — Szilágy-somlyó: Helyer Ernő. — Torja: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25).

Központi szervezők pénzügyi- és jogszolgáltatás: Bartha Géza, Dán Mózes **HIRDETÉSEKET** felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárlattal készséggel szolgálnak.

Das
Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungsjahr 1874)

ist die politisch führende
Stimme der deutschen
Volksgemeinschaft in
Rumänien. Das beste
Nachrichtenblatt und
das werbefähigste
Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Mariastraße 25.

Az

ÚJ IDŐK

kiadásában megjelent

Külföldi Regények

ára kötetenként: csak

60.- Lei.

Eddig megjelentek:

Aldrich: És lámpást adott kezembe az Ur.

Wolf: Szüvarin hercegnő.

Thurston: Álmodó város.

Wolff: Bessel dr. feltámadása.

Russzel: Verőfény.

E sorozatban megjelent könyvek rendkívül érdekesek, igen szép kiállításnak és nagyon olcsók. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

Alulírottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó testvér és rokon

Szabó Mariska

f. hó 10-én d. u. 1 órakor, életének 47-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. A megboldogult hűt. tetemét f. hó 12-én, szombaton d. u. 4 órakor helyezték örök nyugalomra az Uzoda-utca 3 szám alól a református temetőben.

Nyugalma legyen csendes!

Brassó, 1932 november 10.

A gyászoló család.

MUSSOLINI BESZÉL

Történelmi szavait lejegyezte a nagy-közönség számára **EMIL LUDWIG.** — **RUTKAY GYÖRGY** fordította — Athenaeum kiadásában jelent meg 116 oldal terjedelemben, ára 57.- lej. (Portó 10.- lej, utánvét 20.- lej)

A könyv címe:

MUSSOLINI VALLOMÁSAI

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó

szépen butorozott szoba, központ-hoz közel, csendes, pormentes tervben, esetleg két személynek el-látással. — Ugyanott csinos, szerény lakás két helyiséggel butorozva, vagy butor nélkül szintén ellátással **Villa Schestak, Lővészrét.**

Sertést hizlalni

„PROVENDEINE-val”

A földművelésügyi és állami javak miniszter- és állami igazgatóság kedvező kísérleteket tett tériuma mellé beosztott általános állategész-ség a Belgiumból most Romániába importált

„PROVENDEINE-VAL”

és az alatti sulyablázat szerinti kedvező eredményt érte el. A konstanci Palas tenyésztésben igen előnyös eredmények mutatkoztak, amennyiben az alatti táblázatból látható, egy „Pro- vendeine”-vel táplált malac 16 nap alatt 6 (hat) kilóval többet gyarapodott, mint a többi kísérleti malacok, melyek nem tápláltak „Provendeine” hozzáadásával. Magától értetődik, hogy minél tovább tart a „Provendeine”-vel való kezelés, annál nagyobb méreteket vesz azon malacok, vagy disznók hizása, amelyek ezen pótlékkal tápláltak. Egy malacnak „Provendeine”-vel való tápl-

lásához naponta 2 evőkanál szükséges, ami naponta csak Lei 2.50-be kerül, összesen 40.- Lei a 16 napi hizalási idő alatt és mivel az állat ezen idő alatt hat kilóval jobban hizik, mint azok, amelyek nem „Provendeine”-vel lettek etetve, a hus-többletet legkevesebb 120.- Leibe számítva, a hizónként elért tiszta nyereség minimálisan 80.- Lei a 16 nap alatt.

Ennélfogva minden tenyésztő kötelessége, hogy sertéseit „Provendeine”-vel etesse, lévén a világon az egyedüli fűszer, amely rohamosan hizlalja a sertéseket és megőrzi a fertőző betegségektől.

OERIA PALAS CONSTANȚA, 1932 február 2

Engedélyezve a Mezőgazdasági és Gazdasági Miniszterium állatvédő és egészségügyi osztályától 48467 4/III 1930 szám alatt.

A kiszámítás biztos sikerrel jár

KIMUTATÁS

A háromhónapos malacok testsulya gyakorlatilag

Sex	1. test sulya kilogramonként				Megjegyzések
	2 febr.	7 febr.	12 febr.	18 febr.	
Kanocska	30.250	31.550	36.930	39.050	1) Fejenként a provendeineből 3 kanál- tal többet eszik minden darab naponta Nem „Provendeine”-val (egyszerű étel) etelve
Kocácska	26.500	28.600	31.830	32.900	
Kanocska	32.600	33.000	34.600	35.950	
Kocácska	26.300	29.800	30.000	30.100	

1) Az adag ugyanaz volt mindannyaknak 4 (négy) 1 (egy) kgr. keverék és 1 (egy) kgr. kukorica minden darab naponta

Intézet főnök, Egészségügyi igazgató, Dr. N. TEODORESCU

Egyetlen kísérlet és meg fogunk győződni „deine”-t és ha nem találják ezen gyárimányt-
rendes szállítójuknál, úgy kérjük a következő címhez fordulni:

AGENT GENERAL PENTRU ROMANIA MARE

SOC. AN. „SOROBEL”

Bukarest, Cal. Văcărești 161. Telefon 3-0533.

és küldjenek egyúttal Lei 75.- póstaútalványt egy 700 grammos csomagot küldhessünk, nyon az áruért és szállítási költségeikért, hogy mely egy sertés részére 30 napig elegendő.